

36 287

Parlementaire Vergadering van de Benelux Interparlementaire Assemblee

J/ Nr. 12

VERSLAG VAN DE EERSTE PLENAIRE ZITTING 2026

Vastgesteld 9 april 2026

1. Inleiding

Op 20 en 21 maart vergaderde het Benelux parlement in het Luxemburgs parlement. Zo'n veertig parlementsleden uit de drie Benelux-landen namen deel inclusief leden van de Baltische Assemblee en de Baltic Sea Parliamentary Conference. Vanuit Nederland namen vijftien Kamerleden deel, te weten de Eerste Kamerleden **Artie Ramsodit** en **Roel van Gurp** (beiden GroenLinks-PvdA), **Elly van Wijk** en **Henk Marquart Scholz** (beiden BBB), **Pim van Ballekom** (VVD), **Theo Bovens** (CDA), **Alexander van Hattem** en **Ton van Kesteren** (beiden PVV), **Rik Janssen** (SP), **Hendrik-Jan Talsma** (delegatieleider, ChristenUnie), **Eddy Hartog** (Vlt) en **Auke van der Goot** (OPNL) en de Tweede Kamerleden **Jan Schoonis** (D66), **Rachel van Meetelen** (PVV) en **Judith Bühler** (CDA). De vrijdagmiddagzitting werd gewijd aan twee thema's: De uitvoering van de rapporten van Draghi en Letta over de toekomst van het Europese concurrentievermogen en de toekomst van de Benelux. Bij de opening benadrukte Francine Closener, voorzitter van het Benelux parlement (Luxemburg), dat binnen de Europese Unie de Benelux relevant blijft door haar sterke samenwerking, met Schengen als een van de belangrijkste resultaten. «Onze landen zijn uniek en tonen dat verdere integratie belangrijk is, vooral in de praktische uitvoering,» zei Closener. Er was een gemeenschappelijk videotoespraak van Luc Frieden, eerste Minister van Luxemburg, Bart de Wever, eerste Minister van België en Rob Jetten, Minister-President van Nederland waarin zij spraken over de onderlinge verbondenheid, het belang van de samenwerking en de toekomst van de Benelux binnen de Europese Unie. Op zaterdagochtend namen de leden een aanbevelingen aan over Schengen. Ook werd afscheid genomen van de secretaris-generaal van het Benelux parlement Christine Bogaert en werd als nieuwe secretaris-generaal Valérie Houart benoemd. Namens het comité van Ministers legde Ariadne Petridis de antwoorden neer op aanbevelingen van het Benelux parlement.

2. Nederlandse interventies in plenaire debatten

Op de agenda van de plenaire zitting van vrijdagmiddag 20 maart stond eerst het thema de toekomst van het Europese concurrentievermogen op de agenda. Verschillende experts spraken over het belang en de invloed van de rapporten Draghi en Letta voor het verbeteren van het concurrentievermogen. In zijn bijdrage sprak David Clarinval, vice-eerste Minister en Minister van Werkgelegenheid, Economie en Landbouw over het sneller realiseren van de economische ambities van Europa. Hij verwees naar de rapporten die duidelijk maken wat er moet gebeuren, «maar de vraag blijft of er voldoende politieke wil is» voegde hij eraan toe. In dit geheel rijst de vraag welke rol de Benelux kan spelen aldus Clarinval. «De Benelux vervangt de Europese Unie niet, maar kan wel een nuttige bijdrage leveren dankzij haar omvang en lange traditie van samenwerking» sprak hij. De heren Evers en Bijleveld van het Nederlandse Ministerie van Economische zaken ging in op de uitwerking van de rapporten in Nederland en het advies van Wennink dat op basis van die rapporten is gevraagd. Veel van de aanbevelingen zijn inmiddels opgenomen in het regeerakkoord en hebben geleid tot de oprichting van een ministeriële taskforce lichtte zij toe. «Het doel is om onze welvaart te behouden, waarbij groei in productiviteit essentieel is,» zei Evers waarbij de Benelux kan fungeren als een proeftuin voor Europese samenwerking. Zij benadrukte dat in lijn met de rapporten van Letta, Draghi en Wennink nauwere samenwerking binnen de Benelux belangrijk is om dagelijkse belemmeringen weg te nemen, door onder andere administratieve lasten te verlichten en best practices te delen. Namens het Directoraat-Generaal Interne Markt, industrie, ondernemerschap en midden- en kleinbedrijf van de Europese Commissie maakte Eric Phillippart duidelijk dat het soms beter is om verplichtingen af te schaffen en regelgeving te vereenvoudigen, hoewel dit in de praktijk vaak lastig is. Een belangrijk knelpunt volgens Phillippart is «gold-plating», waarbij lidstaten EU-regels strenger maken dan nodig, wat extra lasten voor bedrijven veroorzaakt. Georges Rassel, voorzitter van de multisectorale ondernemersfederatie FEDIL in Luxemburg schetste de situatie in Luxemburg waar diverse obstakels op de arbeidsmarkt, zoals administratieve lasten voor buitenlandse werknemers en complexe regelgeving die het invullen van documenten bemoeilijkt laten zien hoe overbodige regelingen het concurrentievermogen van de EU belemmeren. Ook hij hield een pleidooi voor het wegnemen van interne obstakels en overbodige regelgeving, «De ambities voor het verbeteren van het concurrentievermogen zijn duidelijk, maar moeten nu concreet worden uitgewerkt. Bedrijven willen veranderingen zien, zoals vereenvoudiging van EU-regelgeving en een echte one Europe, one Market,» sprak hij. Jan Schoonis vroeg de spreker of de Benelux ook niet een blauwdruk zou kunnen zijn voor de kapitaalmarkt en Elly van Wijk vroeg of de landbouw ook onderdeel uitmaakt van de ministeriële taskforce in Nederland, wat bevestigend werd beantwoord. Pim van Ballekom merkte op dat hij niet optimistisch is over de voortgang, veel regels moeten nog worden afgeschaft, «Het is belangrijk om juist concreet te kijken naar landenspecifieke aanbevelingen en hoe die worden toegepast; het is niet altijd duidelijk of de landen de aanbevelingen daadwerkelijk overnemen,» constateerde hij. Rachel van Meetelen sprak de vrees uit dat het overnemen van de voorstellen van Draghi en Letta de nationale zeggenschap ondermijnen.

Als voorzitter van de Commissie Grensoverschrijdende Samenwerking opende Bovens opende de vergadering over het tweede thema van de plenaire zitting op 20 maart over de toekomst van de Benelux. Rapporteur Van der Goot leidde het tweede thema over de toekomst van de Benelux in door te benadrukken dat nieuwe geopolitieke ontwikkelingen ook kansen bieden en dat de Benelux klein genoeg is om wendbaar

te zijn. «De Benelux moet er zijn voor de burgers en de toekomst van Benelux ligt niet vast, die maken wij hier met zijn allen,» sprak Van der Goot. De voorzitter van het Benelux-Gerechtshof Francis Delaporte ging in op de toekomstige uitdagingen van het Hof. De nieuwe Secretaris-Generaal van de Benelux Unie, Ariadne Petridis, sprak over noodzaak van verdere samenwerking, gezamenlijke crisisoefeningen en pragmatisch handelen in veiligheid, economie, energie en duurzaamheid. Europa moet innoveren en investeren, maar versnelling met 27 lidstaten is moeilijk, anders dan bij de Benelux. Volgens haar biedt het Politieverdrag en artikel 350 van het EU-Verdrag een solide basis om als Benelux krachtig op te treden en beslissingen op EU-niveau te coördineren zonder «gold-plating». Loth van de Auwermeulen van de Universiteit Hasselt lichtte haar onderzoek naar de Benelux Unie toe met de unieke positie binnen de EU dankzij artikel 350, maar ook door grootte, duidelijke doelstellingen, wederzijds vertrouwen en geografische behapbaarheid. Sinds 1944 is er een Benelux-identiteit en een lange traditie van samenwerking. Veel grensoverschrijdende projecten, zoals de Einstein Telescoop, laten zien dat de Benelux nog meer kan verzilveren en een voorbeeldfunctie vervult bij het wegnemen van Europese obstakels.

3. Overige

Tijdens de plenaire vergadering op 21 maart 2026 werd de aanbeveling over de Schendingenakkoorden unaniem aangenomen. De aanbeveling vraagt onder meer om bij het overwegen van de herinvoering van grenscontroles binnen het Schengengebied eerst te kijken naar alternatieve maatregelen, zoals het versterken van politiesamenwerking en de bestrijding van grensoverschrijdende criminaliteit, onder meer via het Benelux-politieverdrag en gemengde patrouilles. Voor een betere bescherming van de buitengrenzen vraagt de aanbeveling betere afstemming tussen de Benelux-landen van hun plannen en toe te werken naar een gemeenschappelijke aanpak, onder meer via een geharmoniseerde procedure voor Schengenvisa die als voorbeeld kan dienen voor andere landen en de Europese Commissie te steunen bij de invoering van een nieuwe terugkeerverordening, met als doel geharmoniseerde procedures en wederzijdse erkenning van terugkeerbesluiten binnen de EU. Voorts deed Van der Goot deed verslag van de rekening van het dienstjaar 2025 namens de verificateurs. Als ondervoorzitter van de commissie Financiën lichtte Van der Goot de afgesproken procedure toe voor de behandeling van het verzoek om advies van het Benelux parlement aan de commissie voor Financiën en Begroting van de Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers over de resolutie «de totstandkoming van een verdiepte Benelux- en Europese kapitaalmarkt en een bredere Belgische beleggingsstructuur». Er werd afscheid genomen van Christien Bogaert als secretaris-generaal van het Benelux parlement met toespraken van Hendrik-Jan Talsma namens de Nederlandse delegatie, Rik Janssen namens de fractie van Socialisten, Groenen en Democraten, Jan Schoonis namens de liberale fractie en Theo Bovens namens de Christelijke fractie. Allen dankten zij haar voor haar onbegrensde inzet, toewijding en betrokkenheid bij het Benelux parlement en wensten haar opvolger Valérie Houart veel succes. Ariadne Petridis gaf een toelichting op de nieuwe werkwijze van de secretarissen-generaal van

de Benelux Unie en legde de (bijgewerkte) antwoorden op de aangenomen aanbevelingen Waterstof en Wederzijde erkenning van diploma's en beroepskwalificaties neer.

De voorzitter van de delegatie,
Talsma

De griffier van de delegatie,
Bakker-de Jong